

Từ lá phiếu đến Hiệu quả quản trị quốc gia: Ý nghĩa của bầu cử năm 2026

09:40 01/03/2026

Ngày 15/3/2026, cử tri cả nước sẽ tham gia bầu cử đại biểu Quốc hội khóa XVI và đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp nhiệm kỳ 2026-2031. Đây không chỉ là một mốc chính trị quan trọng theo Hiến pháp và pháp luật, mà còn là thời điểm mở đầu cho một chu kỳ quản trị mới của đất nước trong bối cảnh yêu cầu cải cách thể chế, nâng cao năng lực thực thi và tăng tốc phát triển đang đặt ra ngày càng cấp thiết.

Trong tiến trình đó, ý nghĩa của bầu cử không dừng lại ở việc thực hiện quyền công dân, mà còn nằm ở chất lượng lựa chọn đại diện. Mỗi lá phiếu hôm nay sẽ góp phần hình thành nên cơ quan quyền lực nhà nước các cấp của nhiệm kỳ tới - nơi quyết định luật pháp, chính sách, ngân sách và giám sát toàn bộ hoạt động điều hành. Nói cách khác, từ lá phiếu của cử tri sẽ bắt đầu chuỗi quyết định ảnh hưởng trực tiếp đến hiệu quả quản trị quốc gia trong 5 năm tiếp theo.

Tổng Bí thư Tô Lâm đã nhấn mạnh tại Hội nghị toàn quốc triển khai công tác bầu cử đại biểu Quốc hội khóa XVI và đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp nhiệm kỳ 2026-2031: “ Mỗi cuộc bầu cử đều là dấu mốc quan trọng, gắn liền

với nhiệm vụ cách mạng của dân tộc, tiếp nối mạch nguồn dân chủ của đất nước và khẳng định sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc...”.

Vì vậy, nhìn ở tầm chiến lược, bầu cử năm 2026 không chỉ là sự kiện chính trị định kỳ, mà là điểm khởi đầu của năng lực thực thi quốc gia trong giai đoạn mới - nơi chất lượng đại diện sẽ chuyển hóa thành chất lượng chính sách và hiệu quả điều hành phục vụ phát triển đất nước và phục vụ nhân dân.

Lá phiếu và chất lượng đại diện

Trong cấu trúc quyền lực nhà nước, Quốc hội Việt Nam là cơ quan đại biểu cao nhất của Nhân dân, cơ quan quyền lực nhà nước cao nhất; Hội đồng nhân dân các cấp là thiết chế đại diện cho ý chí và nguyện vọng của cử tri ở địa phương. Các cơ quan này không chỉ quyết định luật pháp, ngân sách, chủ trương đầu tư công mà còn thực hiện quyền giám sát tối cao và giám sát việc chấp hành pháp luật.

Đặc biệt, kết quả bầu cử Quốc hội còn là căn cứ để Quốc hội bầu, phê chuẩn các chức danh lãnh đạo chủ chốt của Nhà nước, trong đó có Chủ tịch nước, Thủ tướng Chính phủ. Theo quy định của Hiến pháp Việt Nam 2013 và pháp luật về tổ chức bộ máy nhà nước, Thủ tướng Chính phủ phải là đại biểu Quốc hội. Điều đó cho thấy, từ lá phiếu của cử tri không chỉ hình thành cơ quan lập pháp, mà còn là tiền đề để hình thành bộ máy hành pháp ở Trung ương.

Tương tự, ở địa phương, Hội đồng nhân dân bầu ra Chủ tịch và các thành viên Ủy ban nhân dân. Như vậy, bầu cử không chỉ quyết định cơ quan quyền lực nhà nước, mà còn gián tiếp quyết định cơ cấu lãnh đạo điều hành ở cả Trung ương và địa phương. Từ chất lượng đại diện sẽ hình thành chất lượng của bộ máy hành pháp.

Vì vậy, ý nghĩa của lá phiếu không chỉ nằm ở việc bảo đảm quyền công dân, mà còn ở chỗ mỗi lựa chọn sẽ góp phần định hình chất lượng đội ngũ lãnh đạo và điều hành trong nhiệm kỳ mới.

Chất lượng đại diện và năng lực thực thi quốc gia

Nếu chất lượng đại diện quyết định chất lượng quyết định công, thì chất lượng quyết định công lại quyết định trực tiếp năng lực thực thi quốc gia.

Một hệ thống pháp luật được xây dựng trên nền tảng tranh luận thực chất, đánh giá tác động đầy đủ sẽ tạo điều kiện thuận lợi cho Chính phủ tổ chức thực hiện. Ngược lại, những quy định thiếu rõ ràng, chồng chéo sẽ làm gia tăng chi phí tuân thủ và giảm hiệu quả điều hành.

Trong chuỗi vận hành của bộ máy nhà nước, Quốc hội không chỉ làm luật mà còn quyết định các vấn đề quan trọng của đất nước và giám sát tối cao đối với hoạt động của Chính phủ. Chất lượng giám sát sẽ ảnh hưởng trực tiếp đến kỷ luật hành chính, đến việc thực hiện các chương trình phát triển và đến hiệu quả sử dụng nguồn lực công.

Trong bối cảnh đất nước đang triển khai các mục tiêu phát triển theo định hướng của Đảng tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV, yêu cầu đặt ra là nâng cao năng lực thực thi ở mọi cấp. Năng lực đó không chỉ là thực hiện tốt quyết định đã ban hành, mà còn là khả năng ban hành đúng quyết định ngay từ đầu.

Nhiều điểm nghẽn quản trị thời gian qua cho thấy, khi thiết kế chính sách chưa sát thực tiễn hoặc thiếu tính dự báo, quá trình thực thi sẽ gặp khó khăn. Vì vậy, chất lượng đại diện tại nghị trường có ý nghĩa trực tiếp đối với khả năng tháo gỡ rào cản thể chế và nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia.

Bầu cử 2026 do đó không chỉ là lựa chọn người tham gia cơ quan quyền lực nhà nước, mà còn là lựa chọn nền tảng cho bộ máy hành pháp và cho năng lực thực thi trong 5 năm tới.

Nâng chuẩn đại diện trong bối cảnh phát triển mới

Bước vào nhiệm kỳ 2026-2031, yêu cầu phát triển đặt ra ở mức độ cao hơn. Kinh tế số, chuyển đổi xanh, hội nhập sâu rộng và cải cách thể chế đòi hỏi cơ quan quyền lực nhà nước phải có năng lực chính sách và giám sát ở tầm mới.

Đại biểu trong giai đoạn mới không chỉ phản ánh ý chí cử tri mà còn phải có khả năng chuyển hóa ý chí đó thành giải pháp khả thi. Đồng thời, yêu cầu trách nhiệm giải trình ngày càng cao đòi hỏi đại biểu duy trì mối liên hệ thực chất với Nhân dân trong suốt nhiệm kỳ.

Ở địa phương, khi phân cấp, phân quyền được đẩy mạnh, vai trò của đại biểu Hội đồng nhân dân càng quan trọng. Quyết định của Hội đồng nhân dân gắn trực tiếp với chất lượng dịch vụ công, môi trường đầu tư và đời sống dân sinh. Vì vậy, lựa chọn đại diện am hiểu thực tiễn và có năng lực giám sát hiệu quả sẽ góp phần nâng cao hiệu quả quản trị ở cơ sở.

Nâng chuẩn đại diện vì thế là yêu cầu nội tại của tiến trình phát triển. Khi môi trường phát triển thay đổi nhanh chóng, tiêu chí lựa chọn cũng cần hướng tới năng lực chuyên môn, bản lĩnh chính trị, đạo đức công vụ và tinh thần đổi mới.

Hiệu quả quản trị bắt đầu từ những lựa chọn đúng đắn của cử tri

Bầu cử 2026 không chỉ là một sự kiện chính trị định kỳ. Từ lá phiếu của cử tri sẽ hình thành nên cơ quan quyền lực nhà nước các cấp, đồng thời là căn cứ để thành lập Chính phủ và Ủy ban nhân dân các cấp cho nhiệm kỳ mới.

Chất lượng lựa chọn hôm nay sẽ chuyển hóa thành chất lượng chính sách ngày mai và thành hiệu quả quản trị cụ thể trong đời sống kinh tế- xã hội. Khi mỗi lá phiếu được cân nhắc trên tinh thần trách nhiệm và kỳ vọng vào một bộ máy hoạt động hiệu quả, đó cũng là lúc nền tảng cho năng lực thực thi quốc gia được củng cố.

Hiệu quả quản trị quốc gia, xét đến cùng, bắt đầu từ những lựa chọn đúng đắn của cử tri hôm nay.

Theo TS. Nguyễn Sĩ Dũng đăng trên baochinhphu.vn